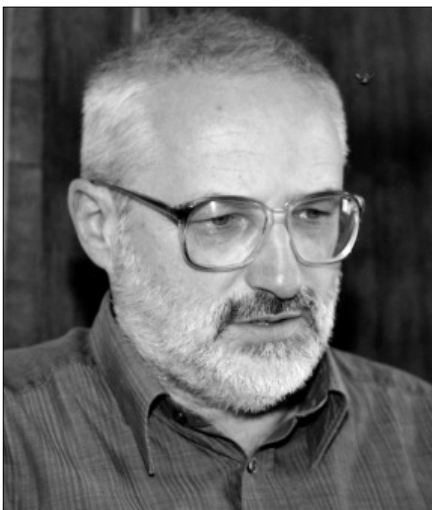

a Magyar Kultúra Alapítványt

Akár vendégeket kísérek a Budai Várba, akár konferenciára megyek a Tudományos Akadémiára, vagy csak az unokáimmal bóklászunk egy kézműves sokadalomban, mindig itt kötök ki: a Szentháromság téren, a Magyar Kultúra Alapítvány épületében. Gyorsan körbejárom a kiállításokat (született már így néhány Barátság-címlapunk is). Szívesen kukkantok be az éppen zajló programokra is, mert valami folyton történik a száz évesnél is idősebb épületben. Jártam már ott szlovén könyvbemutatón, de magunk is rendezhettünk már falai között zenés, irodalmi Barátság-délutánt, konferenciát. Mielőtt felmegyek az emeletre, mindig megcsodálom a gyönyörű főlépcsőt és belső tereket, kifelé pedig beugrom a kis ásvány-üzletbe, megtudni, hogy jöttek-e új féldrágakő-figurák? Dicsekedve mondom: még szálloda is működik a házban! Úgy gondoltam, a folyóirat olvasói érdeklődésére is számot tarthat az az irigylésre méltóan sokrétű, sokszínű és sikeres kulturális tevékenység, amelyet a Magyar Kultúra Alapítvány folytat.

Bába Szilvia

Dr. Koncz Gábor

Dr. Seres Zsuzsa

Dr. Koncz Gábor Ph.D., közgazdász, a Magyar Kultúra Alapítvány igazgatója, Dr. Seres Zsuzsa igazgatóhelyettes és Bába Szilvia értékesítési vezető társaságában tekintette át az Alapítvány munkáját.

„Közgazdászként – amiként most is – egész pályafutásom során a kultúra gazdasági-tervezési kérdéseivel foglalkoztam. Így kerültem a Magyar Kultúra Alapítvány profil-elődjeihez, ami 1980-tól a Művelődési Minisztérium Vezetőképző és Továbbképző Intézete volt. Ennek a jogutódja lett a Kulturális és Innovációs Továbbképző Vállalat (a Kulturinnov). A Magyar Kultúra Alapítvány 1992 decemberében arra jött létre, a Budai Várban hogy a világ magyarságának kulturális, szellemi központja legyen. A magyar-magyar párbeszéd mára nagyon elterjedt – és politikai tartalommal töltődött –, szinte naponta hallunk róla. Azt szoktuk mondani, hogy ezt mi találtuk ki, hiszen itt, ebben az épületben hangzott el először. A magyar-magyar párbeszédet szolgáljuk, ami nem csak a Kárpát-medencei magyarságot jelenti, hanem

– programjainkban egyre gazdagabban – a világ magyarságát. Mindez számunkra azonban nem valamiféle kócsagtollas magyarkodást jelent. A kultúrák találkozásait, a kultúrák és régiók közötti párbeszédet szeretnénk elősegíteni, természetesen különösen élve a kulturális turizmusban rejlő lehetőségekkel. Az eltérő kultúrák megértésében vezérlő elvünk az a József Attila-mondat, ami így hangzik: „Hiába fűröszöd önmagadban, csak másban moshatod meg arcodat”. A teljesítményünket szeretnénk bemutatni másoknak és azt összevetni másokéval. Amikor tevékenységünk során Magyarországon és Kárpát-medencei magyarságról szólunk, valójában a Kárpát-medencei népekben gondolkodunk.”

Az alapítványi szervezet különösen érdekes gazdasági szerkezet. Az Alapítvány vállalkozásból él, azaz – a tanácskozásoktól, a hangversenyeken, fogadásokon, szakmai kiállításokon át egészen az esküvőig – számtalan rendezvényt szervez a különböző méretű termeiben, szállodát működtet és irodákat ad bérbe. Ezekkel tartja el és tartja fenn az épületet.

Adózott eredményt termel, amelyből ápolja a regionális kapcsolatokat és finanszírozza az évente visszatérő képzéseket, rendezvényeket. Ezek közül a Magyar Kultúra Napja, a Költészet Napja, a Karikatúra Fesztivál, a BNV-n a Magyar Világ, a Budavári Mosoly napok, a Foltvarró Fesztivál és Kiállítás, az Advent idején szervezett Budavári Mézesnapok a legismertebbek.

„A *Barátság folyóirat* pályafutását is nyomon követtük – folytatja Koncz Gábor –, a kezdet-kezdetétől együttműködünk, sok szép zenés, irodalmi *Barátság-estünk* volt és lehet is még ebben az épületben, hiszen mint említettem, a kultúrák találkozását a Magyarországon élő nemzetiségek és a Kárpát-medencei népek párbeszédén keresztül igyekszünk a világ egészére kiterjeszteni.”

Kérdésemre, hogy a politika mennyiben befolyásolja az Alapítvány tevékenységét, Koncz Gábor elmondta: „*Megpróbálunk mindig józanok maradni.* Amikor az úgynevezett magyar-magyar kapcsolat látszólag mélyponton van, igyekszünk felemelni, és amikor éppen felkapott, akkor sem csillapítjuk, hanem kiegyenlítésére törekszünk. A hosszú távú üzeneteket, a hosszú távú tapasztalatokat próbáljuk meg hangsúlyozni ilyenkor. Az az alapvetésünk, hogy nálunk, az országgyűlésben képviselt valamennyi politikai irányzat és minden tisztességes kulturális árnyalat helyet találjon magának. A *Barátság folyóirattal* is ezért törekedtünk mindig is szervezett kapcsolatra. Előfordul, hogy tőlünk elkapkodják a *Barátság folyóiratot* olyanok is, akik egyébként nem találkoznak velem. Autóink mindig tele vannak különböző folyóiratokkal. A *Barátságot* is elvisszük mindenhová a Kárpát-medencében: Nagyváradra, Komáromba, Kassára éppúgy, mint Dunaszerdahelyre vagy Kismartonba.”

„Bekapcsolódnai a kulturális diplomáciába...”

A rendezvények központi gondolata a *régiók találkozósa*. Legutóbb a Partiumi Magyar Művelődési Céhhez és az Alapítvány közreműködésével a *Napút* című folyóirat *Partium-számot* jelentetett meg, amelyben fiatal egyetemi hallgatók, pályakezdők, Partiummal (a XVI. században fokozatosan Erdélyhez csatolt, de jogilag hozzá nem tartozó „Részekkel”) és mai életével kapcsolatos dolgozatai is megjelentek. A lap vállalta, hogy ebben a számban adja közre alapítványunk értékesítési vezetője, Bába Szilvia tanulmányát is, a falusi turizmusról. A határon túli magyarság számára az idegenforgalom ezen ágazata egyrészt megélhetési lehetőség – s ezzel együtt kapcsolatteremtési fórum is –, tehát ha ebben a rendszerben jól használják fel a magyarországi módszertani, szervezési tapasztalatokat, akkor nyitni tudnak. Az Alapítvány az innováció átadásával is igyekszik segíteni.

A Felvidék esetében a *Dunaszerdahelyi Művelődési Központtal*, a *Katedra folyóirattal*, a *Felvidéki Magyar Pedagógusok Szövetségével* áll hasonló kapcsolatban, de ugyanígy együttműködik a *Sellye-kollégiummal*, a *Fórum Intézettel* is. Tulajdonképpen ezzel körbemehtünk az egész Kárpát-medencén, de tevékenységükkel átlépik Európa határait is. Bába Szilvia szervezésében itt működik az *Ausztráliai Magyar Baráti Kör* és a *Panoráma Hazatérők Világklubja*, mely körülbelül havonta, az épület dísztermében 150-200, éppen Magyarországon tartózkodó hazalátogatót, vagy hazatelepült érdeklődőt és barátait fogadja. Ezek előre megszervezett, mégis spontán programok, tehát ha valaki jelentkezik, hogy énekelni, táncolni, szónokolni, bemutatkozni, vagy valakit bemutatni szándékozik, kap öt-tíz-húsz percet erre. Alkalmanként egy-egy híres magyar borász által felajánlott italokat kínálnak ily módon alakuló műsorok utáni kötetlen, baráti beszélgetéshez.

„A *Panoráma Világklub* komoly eseményeket tud már felmutatni, hiszen annak keretében szerveztük meg 2006-ban a *Nyugati Magyar Képzőművészek I. Világkiállítását*. Ez most éppen – folytatja Koncz Gábor – a Kárpát-medencében vándorol. Járt már Nyíregyházán, Komáromban, s jelenleg pedig a szlovákiai *Ipolybalogban* látható. *Bogyai Katalin* szakállamtitkár asszony vállalta el a megnyitóját. Mindig neves embereket találunk ezekhez a programokhoz, amit csak azért említek, mert például a mi 1956-os megemlékezés-sorozatunk áthúzódott 2006-ra és 2007-re is, így az a megtiszteltetés ért bennünket, hogy a Kanadai Nagykövetség nálunk megrendezett – *ötven leghíresebb kanadai magyart* bemutató – fotótárlata és annak reprezentatív kiállítás-megnyitója a nyitánya lett a magyar köztársasági elnök kanadai látogatásának. Kulturális szervezőmunkánkkal tehát a nemzetközi diplomáciába is bekapcsolódtunk.

A *XI. Karikatúra Művészeti Fesztiválunknak* a kezdetekkor *Fischer Rozi* kolléganőnk volt a szervezője. Igen színvonalas munkát végzett e téren is. Olyannyira felfuttatta ezt a fesztivált, hogy teljesen indokoltá vált az esemény címéül választott kérdést feltenni: *Merre van előre?* Mert manapság Magyarország, a Kárpát-medence, az európai közösség,

de sokszor úgy tűnik, az egész világ számára is ez még megválaszolatlan kérdés. Ez a fesztivál is vándorol, több helyre – Prágába, Párizsba, Komáromba, Nagyváradra, Sárospatakra, Debrecenbe – is meghívták. Hagyományos, egykor az épületünkhöz kötődött tevékenységeink immár fizikai értelemben is sorra átléplik az országhatárokat.”

Az Alapítvány esztendőről esztendőre úgy állítja össze a programjait, hogy azok a Nemzeti Emlékezet Évéhez is kapcsolódjanak. Idén döntően a *Batthyány* és a *Kodály Emlékévhöz*, amit január 22-én a *Galántai Kodály Daloskör* Kodály-műsorával, és az ahhoz kapcsolódó *Kodály Galántáért*, *Galánta Kodályért* című kiállítással kezdtek. Az év során több Kodály Zoltánt idéző esemény volt és lesz. Az előző és a mostani évnek egyaránt kiemelkedő sikerét hozta a Corvin Pódiium. 2006-ban a *Jókai Anna „Szegény Sudár Anna”* című művéből készült monodrámát mutatta be, *Bálint* Márta előadásában, melyet a Duna TV rögzített és rövidesen vetíteni is fog.

KAPOCS-képzés és keresztkötődések

Dr. Seres Zsuzsa igazgatóhelyettes és társadalomkutató – szakterülete a szervezetszociológia – hosszú ideje foglalkozik kulturális menedzserképzéssel. Az elmúlt években ugyanis egyre inkább előtérbe kerültek az úgynevezett saját rendezvények. Ilyen a népszerű KAPOCS is.

„KAPOCS-képzésünkben – fejt ki dr. Seres Zsuzsa – a keresztkötődés gondolata nyilvánul meg. Háromszor szerveztük már meg – 2004-ben, 2005-ben és 2006-2007-ben – ezt a programot. Ausztráliából kerestek meg minket, hogy milyen jó lenne, ha az ottani magyar házak igazgatói és munkatársai, a magyar szervezetek tagjai, az iskolák tanulói valamiféle továbbképzésben részesülhetnének. Azt jelezték, hogy szeretnének többet tudni a magyar történelemről, a társadalomról, a néprajzi értékekről, népzeneről, néptáncról, tehát mindarról, amiről hiányosak az ismereteik. Először Ausztráliából utaztak ide az általunk biztosított átfogó képzésre. Négy elem volt nagyon fontos: az *identitás megerősítése, a hagyományápolás, a kapcsolatépítés és a gyakorlatiasság*. Először előadásokat hallgattak meg, majd a gyakorlatban is megnézhették, mit jelent a drámapedagógia az amatőr mozgalomban. Elmentünk velük a Marczibányi térre, de a Szépművészeti Múzeumba is, hogy lásák, miként működik jól egy múzeum. Elvittük őket a Skanzenbe, meglátogattuk a Művészetek Palotáját és így tovább. A megvalósulás közben látták a jó példákat. Tömény kulturális menedzser-képzés volt ez. A visszajelzések alapján nagyon sokat jelentett nekik. A legutóbbi képzés már tudatosan úgy zajlott, hogy kevesebb ismeret-átadó előadást iktattunk be, inkább állandóan úton voltunk. Bevezettük őket a kiállítás-szervezési gyakorlatba, bepillantást nyertek a folyóiratok munkájába, a könyvtárak működésébe, megismerték, hogyan működik az Országos Széchényi Könyvtár, amellyel a határon- és tenge-

rentúli szervezeteknek komoly munkakapcsolatuk van. A második KAPOCS-tanfolyamra *Dél-Amerikából, Argentínából* érkeztek. Nevetve mondták is, ha az a repülő, amellyel jöttek – ne adj Isten! – lezuhant volna, akkor az argentinai kulturális élet is meghal, mert mindenki, aki számít, rajta volt. Az amerikai kontinensen jelentős a magyarság kulturális élete. Argentínában például olyan magyar táncscsoport működik, amely bármely hazai hivatásos együttesel is felveheti a versenyt. Megszervezik az eredeti táncanyag gyűjtését, elmennek a helyszínre – ha kell Erdélybe –, s folyamatosan továbbképzik őket. Mindezt nagyon komolyan veszik” – mondta az igazgatóhelyettes.

Az idei KAPOCS-képzésre Kárpát-medenceiek is jöttek. Nyugat-Európa, Ausztrália, Dél-Amerika, a Kárpát-medence – ez aztán a *valós keresztkötődés!* A KAPOCS attól kapocs, hogy megmaradnak a kialakult kapcsolatok. A Magyar származású nyugati képzőművészek világkiállításának a vándoroltatása például az egyik KAPOCS-hallgató révén jutott el Szlovákiába. Valóban élő kapcsolatokról, a csoporttudat, az együvé tartozás, a közösségi élmények kialakulásáról és továbbéléséről beszélhetünk. „Ezt a kapcsolatteremtő, összetartó, izgalmas munkát szeretném folytatni” – hangsúlyozta dr. Seres Zsuzsa.

A kultúrák sokszínűsége, párbeszéde

2008 a kultúrák párbeszéde, a kulturális sokszínűség éve lesz az Európai Unióban. Koncz Gábor már nagy terveket sző ezzel kapcsolatban is:

„2008-ban is szeretnénk csatlakozni a Nemzeti Emlékezet Évéhez, tehát a reneszánszhoz. Ki fogjuk találni azt, hogy a Magyar Kultúra Napja, a Költészet Napja, a Magyar Emlékekért a Világban Egyesület programja és más visszatérő rendezvényeink hogyan kapcsolódhatnak az antik műveltség felélesztéséhez kapcsolódó XIV-XVI. századi szellemi és művészeti mozgalomról, a reneszánszról történő megemlékezésekhez.

Mindig azt mondjuk, hogy *elébe megyünk a tavasznak*, s kilépünk Magyarországról. Mivel Magyarországon mi találtuk ki és valósítjuk meg – akárcsak a Barátság – a kultúrák párbeszédét, az Európai Uniónak ez irányú programjára sem lesz nehéz felfűzni tevékenységünket. Már most elárulhatom, számos különlegességet tervezünk, például a Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa felvezető program keretében. Azt gondoljuk, hogy ez az egészségturizmussal, az egészséges sporttal kapcsolódjon össze, tehát a 2008-as pekingi olimpiára fogunk fókuszálni. Kultúrák párbeszéde a sport, az egészség, az Európa Kulturális Fővárosa felkészülés keretében is” – erősíti meg az Alapítvány igazgatója, majd így folytatja – „A program keretében nem tekintjük zsákmánynak azt, hogy mi az EU keretében közepes néppé váltunk, s nem kis ország és kis nép vagyunk. Kicsinységünk tapasztalatait is felhasználva, szeretnénk bemutatni az *európai mini kultúrákat*. Tudjuk azt, hogy van olyan

nyelv a Duna-deltában, amit ma már csak ketten beszélnek, sőt olyan is, amit állítólag már csak egyetlen ember beszél. Hiába mesél, nincs, aki megértse. A mini kultúrákat szeretnék idehozni a Budai Várba. Skandináviából, a svéd, norvég és dán közösségekből, Izland körzetéből, de a Baltikumból éppúgy, mint a Duna-deltából. Amíg még egyáltalán beszélni lehet, tehát akad, aki mondja, akkor mondják és mondhassák, itt a Budai Várban is.”

Munkatársa, Bába Szilvia folytatja, aki elmondja, hogy Józsa Judit, a korondi származású kerámiaszobrász kiállításának megnyitóján van éppen túl. A művész minden évben jelentkezik valami szépséggel. Pár évvel ezelőtt kezdte el Magyar Nagyszonyok sorozatát. Terrakotta szobrokat készített róluk. Tavaly a „Múzsák Kertje” című sorozatában, a magyar költők, írók ihletőit formázta meg máz nélküli kiegészített agyagból. Ezt a kiállítás közel tízezer látogató kereste fel! Az augusztus 13-án megnyílt új kiállítása, a „TerrAqua világa” is meglepetést hozott. A most kiállított művek, képzelete teremtményei megalkotásánál felhasználta a tenger természetes anyagait: a kagylókat, csigákat, korallokat. Ez a tizenhét alak, változatos természeti formákkal és karakterisztikus jegyekkel, jelképi utalásokkal fejezi ki az ember és a természet találkozását. Nem korongozza az agyagot, hanem hajtogatja a kis agyaglapokat. Ezután mintázza, formázza és egy különleges, csak rá jellemző technikával patinázza. Ettől lesznek archaikusak, régiesek. A TerrAqua világában azonban új technikákat is alkalmazott, színes, matt és selyemfényű mázakat használt.

Szeptember 3-án nyit Mikecz András, kanadai magyar képzőművész kiállítása. Kiemelkedő esemény lesz a Hunfilla 2007 Nemzetközi Bélyegkiállítás szeptember 28-30. között. Csaknem harminc ország vesz majd rajta részt. A Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége szervezi, nem először az Alapítvánnyal közösen.

„Szeptember 16-17-én *A mi otthonunk - és az Öné* címmel kerül megrendezésre az I. Budavári Minőségi Lakberendezési Kiállítás és Fesztivál. Ezen a hétvégén lesznek a *Kulturális Örökség Napjai*, amikor *nyitott ház* vagyunk, és szeretettel várjuk az érdeklődőket. Nemcsak a kiállításainkat tekinthetik meg, hanem egy vezetés és előadás keretében megismerhetik az épület történetét, Alapítványunk tevékenységét és tájékozódhatnak további programjainkról is” – veszi át a szót Bába Szilvia. „A Határtalanul Foltvarró Fesztivál idején a textilművészet egyre divatosabbá váló ágának képviselői, a hazai és a külföldi magyar foltvarrók, színesbe öltöztetik a házat. Az évet december 7-9. között a hagyományos *Budavári Mézesnapok* programunk zárja. Az Adventhez kötődő népszokásokat elevenítjük fel határon túli hagyományőrző csoportok közreműködésével. Minden, ami a mézzel kapcsolatos megtalálható lesz. A kozmetikumtól kezdve a mézborig, a mézgyertyáig, mindent megjelenítünk, ami csak a „méhészet gyümölcse”. Kiállítás, vásár, kézműves játszóház várja az érdeklődőket. A Barátság olvasóit is meghívjuk, szívesen látjuk.”

Mayer Éva

